

Borås kommun

boras@kommun.se

Rektor för Bredaredskolan

Monica.Rodhe@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Bredaredskolan
i Borås kommun

Tillsyn i Bredaredskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bredaredskolan besöktes av Skolinspektionen den 25 april 2013.

Fakta om skolan

Bredaredskolan tillhör stadsdelen Norr i Borås kommun och ligger 12 km från stadskärnan. I skolan finns 100 elever i förskoleklass och årskurserna 1-6 i grundskolan. Verksamheten är organiserad en förskoleklass samt en åldersblandad och fyra åldershomogena klasser. Därutöver har skolan ett fritidshem vars verksamhet dock inte omfattas av detta beslut.

Skolans pedagoger är organiserade i två arbetslag bestående av förskoleklassen och fritidshemmet samt årskurserna 1-6. Skolenheten består av en huvudbyggnad och en idrottsanläggning och i anslutning till den finns en skolrestaurang. Skolans ledning utgörs av en rektor som arbetar 50 procent av heltid, rektorn ansvarar också för en annan skola- Borgstenaskolan- som ligger 15 km från Bredaredskolan.

Skolan redovisar att samtliga elever i årskurs 3 nådde målen i svenska och matematik läsåret 2010/11. Samtliga elever i årskurs 3 nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska, matematik, de naturorienterande ämnena samt de samhällsorienterande ämnena läsåret 2011/12.

Enligt skolans redovisning av resultaten vid skolan nådde 85 procent av eleverna i årskurs 5 läsåret 2010/11 målen i engelska och matematik. I övriga ämnens nådde samtliga elever målen. Av redovisningen framgår att alla elever i årskurs 6 nådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2011/12.

Av betygssammanställningen för höstterminen 2012 framgår att betyget E satts för samtliga elever i årskurs 6 i flera ämnen, bland annat matematik, bild, de naturorienterande och de samhällsorienterande ämnena.

Helhetsbedömning

Läsåret 2011/12 hade alla elever i årskurs 6 vid Bredaredskolan uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås. Som ett led i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete följer rektor tillsammans med pedagogerna upp och utvecklar verksamheten, bland annat analyseras värdegrundsarbetet och elevernas kunskapsutveckling. Resultaten av uppföljningar och analyser ligger sedan till grund för kommande planering. De uppföljningar och analyser som görs på skolnivå är dock inte dokumenterade. Att synliggöra och utvärdera skolenhet-

ens samlade resultat är viktiga underlag för kvalitetsarbetet så att skolans rektor och pedagoger kan ompröva sina metoder för att ytterligare öka måluppfyllelsen.

Skolenheten måste också se till att eleverna får ett större inflytande över sin utbildning och lärarna måste i högre grad se till att samverkan sker mellan förskoleklassen och grundskolan.

Eleverna framhåller att Bredaredskolan är en bra skola där man trivs, lär sig mycket och har många kompisar.

Vid tillsynen framkom att elever i årskurs 6 erhållit terminsbetyg i alla naturorienterande ämnen samt i religion och samhällskunskap trots att undervisning inte genomförts i dessa ämnen under terminen. Lärare har grundat sin betygssättning på bedömning av elevernas kunskapsutveckling i årskurs 5. Med anledning av detta vill Skolinspektionen påpeka att terminsbetyg endast ska sättas i de ämnen eleven fått undervisning i den aktuella terminen.¹

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som Bredaredskolan måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

¹ Denna tolkning av bestämmelserna lämnades av Skolinspektionen och Skolverket först efter att betyg redan satts i december 2012. Skolinspektionen riktar därför inte någon kritik i det aktuella fallet

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen

Motivering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Rektorn har ett särskilt ansvar för att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Intervjuade lärare i förskoleklassen och i de lägre årskurserna i grundskolan uppger att det inte finns någon samverkan mellan förskoleklassen och övriga årskurser. Lärare i förskoleklassen känner inte till arbetet i årskurs 1 eller i högre årskurser. Ett visst samarbete har förekommit då elever från årskurs 4 har läst för elever i förskoleklassen. Intervjuade lärare menar att det fortfarande är ett utvecklingsområde. Rektor bekräftar att förskoleklassen inte samverkar med årskurs 1, exempelvis är elever i förskoleklassen aldrig inne i grundskoleklassen och vice versa. Inte heller förekommer någon samverkan med övriga årskurser.

Utredningen visar att lärarna vid Bredaredskolan inte i tillräcklig grad samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. Även Skolverkets tillsyn av skolan år 2006 pekade på att samverkansformer mellan förskoleklassen och skolan behövde förbättras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 11 § första stycket, 4 kap. 5 § skollagen

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.
- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Enligt läroplanen för grundskolan ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektor har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer. Utformningen av elevinflytandet ska, enligt skollagen, anges i samband med planeringen av verksamheten.

Enligt rektor visade en skolklimatsundersökning som Borås kommun genomförde vårterminen 2012 att flera elever ansåg att de endast i liten utsträckning hade möjlighet till inflytande över sitt eget skolarbete. Detta överensstämmer i stort med den elevenkät som Skolinspektionen genomförde inför tillsynen. Enligt eleverna i de yngre åldrarna som Skolinspektionen samtalat med är det läraren som bestämmer vad som ska göras, men eleverna får ibland välja mellan givna alternativ. Enligt de äldre eleverna får de ibland vara med och bestämma arbetsformer och redovisningsformer genom omröstning. Några av de intervjuade eleverna menar att de inte har något inflytande alls. Rektor anger i sin verksamhetsredogörelse att skolan behöver fortsätta sitt arbete med att utveckla de pedagogiska planeringarna för att ge eleverna ytterligare möjligheter att vara med och påverka och ta ansvar. Vid Skolverkets inspektion 2006 var elevinflytandet ett område som skolan måste förbättra. Rektorns uppfattning är att detta arbete har kommit olika långt i de olika klasserna men tycker att skolan har kommit en bit på väg jämfört med den inspektion som Skolverket genomförde år 2006. Enligt intervjuade lärare planerar de själva undervisningens innehåll men eleverna får vara med och planera redovisningsformer och arbetsformer. Enligt de exempel på planeringar som Skolinspektionen tagit del av framgår det inte hur elevinflytandet ska öka med stigande ålder och mognad. Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och enligt intervjuade lärare anges det inte i planeringen av verksamheten hur elevinflytande ska öka med stigande ålder och mognad.

Utredningen visar att Bredaredskolan inte i tillräcklig omfattning arbetar för att eleverna ska ges aktivt inflytande över sin utbildning eftersom alla elever inte ges möjlighet att ha ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Vidare anger inte skolan progressionen av elevinflytandet i planeringen av skolans verksamhet. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 10 § och 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Läraren utnyttjar vid bedömning och betygssättning all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Av betygskatalogen för terminsbetygen höstterminen 2012 kan utläsas att samtliga elever i årskurs 6 erhållit betyget E i flera ämnen, bland annat i ämnena matematik, bild och geografi. Rektorn och intervjuade lärare säger att lärarna har fått kompetensutveckling och diskuterat hur betyg ska sättas i årskurs 6. Av lärarintervjun framkommer att vissa lärare ändå funnit det svårt att bedöma elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven och betygen för samtliga elever har därför satts till E i flera ämnen. Rektorn har uppmärksammat att lärare endast använt ett betygssteg och hon har haft diskussioner med lärarna om betygssättningen. Enligt rektor ville lärare undvika att elevernas betyg ska sänkas när de går ut årskurs 6. De elever som Skolinspektionen har intervjuat är medvetna om att alla elever fått samma betyg och tycker det är "konstigt" eftersom de anser att vissa elever kan ämnet bättre än andra elever. Som förklaring har de fått att "det blir så första året ni får betyg".

Under höstterminen 2012 gavs ingen undervisning i ämnena kemi, fysik, biologi, religion och samhällskunskap. Betyg i dessa ämnen har därför satts utifrån bedömningen av elevernas kunskaper i årskurs 5 (se vidare helhetsbedömningen).

Utredningen visar att läraren vid bedömning och betygssättning inte utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borås kommun en anmärkning.

Borås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 6 september 2013.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor tar inte ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av samtal med rektor och lärare framkommer att hon tillsammans med personalen följer upp och analyserar resultaten av skolans arbete inom flera områden på ett systematiskt sätt. Av skolans redovisning framgår vilka områden som följs upp och analyseras och vid vilken tidpunkt detta sker. Det gäller skolans arbete med att förebygga och motverka kränkande behandling, arbetet med att ge särskilt stöd till elever som är i behov av det samt elevernas kunskapsutveckling och resultat. Det kvalitetsarbete som bedrivs sammanställs och dokumenteras dock inte på skolenhetsnivå. Resultaten sammanställs och analyseras på individ- och gruppnivå men inte på skolnivå. Rektorn menar att hon ändå har en samlad bild av skolans resultat som helhet eftersom skolenheten är liten.

Utredningen visar att rektorn inte ser till att kvalitetsarbetet är dokumenterat. Mot bakgrund av att kvalitetsarbetet i övrigt bedöms som väl fungerande och att det på andra områden, såsom skolans värdegrundsarbete bedrivs ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete bedöms bristen som en mindre allvarlig överträdelse. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning och huvudmannen ska åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 6 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har jurist Julie Svane och undervisningsråd Karin Widlund deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Agneta Wennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).